

Opetus- ja kulttuuritoimi

Inarin kunnan sivistyslautakunta
Varhaiskasvatusjohtaja Pirkko Saarela

Inarin kunnan varhaiskasvatuksen henkilöstön kelpoisuus

Valvonta-asian vireilletulo

Aluehallintovirastojen valtakunnallisen valvontaohjelman vuoden 2024 valvonta kohdistuu kunnallisten päiväkotien kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön kelpoisuuteen. Valvonnan kohteeksi otettiin kunnille huhtikuussa 2024 lähetetyn kyselyn pohjalta kunnat, joissa ei-kelpoisten työntekijöiden osuus koko henkilöstöstä on 25 % tai enemmän ja/tai ei-kelpoisten osuus varhaiskasvatuksen opettajista on 30 % tai enemmän.

Lapin aluehallintovirasto on lähettänyt 20.9.2024 Inarin kunnalle selvityspyynnön liittyen varhaiskasvatuksen valvontaohjelman mukaiseen valvontaan. Aluehallintovirasto on pyytänyt Inarin kuntaa toimittamaan pyydettyt tiedot kaikista kunnallisista päiväkodeista ja henkilöstön kelpoisuudesta päiväkotitasolla 2.9.2024 tilanteen mukaisesti. Inarin kunta on toimittanut pyydetyn selvityksen 30.9.2024.

Lapin aluehallintoviraston päätös

Aluehallintovirasto kiinnittää Inarin kunnan huomiota varhaiskasvatuslain (540/2018) 25 §:ssä kunnalle asetettuun velvollisuuteen huolehtia siitä, että päiväkodissa on riittävä määrä varhaiskasvatuslain 6 luvussa säädettyä eri kelpoisuusvaatimukset täyttävää henkilöstöä, jotta varhaiskasvatukselle säädetyt tavoitteet voidaan saavuttaa ja jotta myös vammaisten ja muiden lasten tuen tarpeisiin vastataan.

Asia ei anna aiheutta enempään toimenpiteisiin. Valvonta-asian käsittely aluehallintovirastossa päättyy tähän.

Perustelut

Sovelletut säännökset, määräykset ja muut oikeusohjeet

Varhaiskasvatuslain 2 §:n mukaan varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Varhaiskasvatuksen tavoitteista säädetään lain 3 §:ssä.

Varhaiskasvatuslain 25 §:n mukaan kunnan on huolehdittava, että varhaiskasvatuksessa on riittävä määrä varhaiskasvatuslain 6 luvussa säädettyä eri kelpoisuusvaatimukset täyttävää henkilöstöä, jotta varhaiskasvatukselle säädetyt tavoitteet voidaan saavuttaa ja jotta myös vammaisten ja muiden lasten tuen tarpeisiin vastataan.

Varhaiskasvatuslain 26 §:n mukaan kelpoisuusvaatimuksena varhaiskasvatuksen opettajan tehtäviin on vähintään kasvatustieteen kandidaatin tutkinto, johon

sisältyy varhaiskasvatuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot, joista voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella, tai jota on täydennetty mainituilla opinnoilla.

Varhaiskasvatuslain 27 §:n mukaan kelpoisuusvaatimuksena varhaiskasvatuksen sosionomin tehtäviin on vähintään sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto, johon sisältyvät varhaiskasvatukseen ja sosiaalipedagogiikkaan suuntautuneet vähintään 60 opintopisteen laajuiset opinnot, joista voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella, tai sosionomin tutkinto, jota on täydennetty mainituilla opinnoilla.

Varhaiskasvatuslain 28 §:n mukaan kelpoisuusvaatimuksena varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtävään on kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto, sosiaali- ja terveysalan perustutkinto tai muu vastaava soveltuva tutkinto, joihin sisältyy tai joita on täydennetty riittävän laajoilla lasten hoidon, kasvatuksen ja opetuksen tutkinnon osilla. Edellä tarkoitetuista soveltuvista tutkinnoista ja riittävästä tutkinnon osista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Varhaiskasvatuslain 33 §:n tilapäinen poikkeaminen kelpoisuusvaatimuksista on mahdollista vain, jos varhaiskasvatuksessa toimivan 26–32 §:ssä säädetyn henkilöstön tehtävään ei saada henkilöä, jolla on säädetty kelpoisuus. Tällöin tehtävään voidaan ottaa enintään vuoden ajaksi kerrallaan henkilö, jolla suoritettujen opintojen perusteella on riittävät edellytykset ja tehtävän edellyttämä taito tehtävän hoitamiseen.

Henkilöstön kelpoisuuksia koskevat siirtymäsäännökset ovat varhaiskasvatuslain 75 §:ssä.

Asiassa saatu selvitys

Asiassa saadun selvityksen mukaan Inarin kunnan päiväkodeissa työskentelee yhteensä 42,95 työntekijää, joista 31,95 työntekijää (74,4 %) täyttää varhaiskasvatuslaissa säädetty kelpoisuusvaatimukset. Ivalon päiväkodissa kelpoisten työntekijöiden osuus koko henkilöstöstä on 79,2 %, Inarin päiväkodissa 75,0 % ja Saariselän päiväkodissa 56,8 %.

Tarkemmat tiedot Inarin kunnan päiväkotien henkilöstön kelpoisuudesta henkilöstöryhmittäin ilmenevät alla olevista taulukoista.

Ivalon päiväkoti

	Kokonaismäärä	Kelpoisten määrä	Kelpoisten osuus
Varhaiskasvatuksen opettajat	9	7	77,8 %
Varhaiskasvatuksen sosionomit	1	1	100,0 %
Varhaiskasvatuksen lastenhoitajat	14	11	78,6 %
Yhteensä	24	19	79,2 %

Inarin päiväkoti

	Kokonaismäärä	Kelpoisten määrä	Kelpoisten osuus
Varhaiskasvatuksen opettajat	5	4	80,0 %
Varhaiskasvatuksen sosionomit	1	1	100,0 %
Varhaiskasvatuksen lastenhoitajat	6	4	66,7 %
Yhteensä	12	9	75,0 %

Saariselän päiväkotiki

	Kokonaismäärä	Kelpoisten määrä	Kelpoisten osuus
Varhaiskasvatuksen opettajat	1	1	100,0 %
Varhaiskasvatuksen sosionomit	0	0	-
Varhaiskasvatuksen lastenhoitajat	5,95	2,95	49,6 %
Yhteensä	6,95	3,95	56,8 %

Asian arviointi

Aluehallintovirasto viittaa varhaiskasvatuslaissa varhaiskasvatuksen tarkoituksesta ja tavoitteista säädettyyn sekä Opetushallituksen Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022 -määräyksen ([Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022 - ePerusteet](#)) kohdassa *Varhaiskasvatuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet* lausuttuun ja toteaa seuraavaa:

Varhaiskasvatuksessa painottuu pedagogiikka, jolla tarkoitetaan monitieteiseen, erityisesti kasvatus- ja varhaiskasvatustieteelliseen tietoon perustuvaa, ammatillisesti johdettua ja ammattihenkilöstön toteuttamaa suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa lasten hyvinvoinnin ja oppimisen toteutumiseksi. Se näkyy varhaiskasvatuksen toimintakulttuurissa, oppimisympäristöissä sekä kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuudessa. Pedagogiikan painottuminen varhaiskasvatuksen kokonaisuudessa edellyttää pedagogista asiantuntemusta sekä henkilöstön yhteistä ymmärrystä siitä, miten lasten oppimista ja hyvinvointia voidaan parhaalla tavalla edistää.

Laadukkaan varhaiskasvatuksen voimavara on päiväkotien henkilöstön moniammatillisuus. Olennaista on, että henkilöstön koulutus ja osaaminen ovat käytössä ja vastuut, tehtävät ja ammattiroolit toteutuvat tarkoituksenmukaisella tavalla. Varhaiskasvatuslaki korostaa pedagogiikan merkitystä ja samalla varhaiskasvatuksen opettajien pedagogista vastuuta. Kokonaisvastuu lapsiryhmien toiminnan suunnittelusta, toiminnan suunnitelmallisuuden ja tavoitteellisuuden toteutumisesta sekä toiminnan arvioinnista ja kehittämisestä on varhaiskasvatuksen opettajilla. Varhaiskasvatuksen opettajat, erityisopettajat, sosionomit, lastenhoitajat ja muu varhaiskasvatuksen henkilöstö suunnittelevat ja toteuttavat toimintaa yhdessä.

Koska asiassa saadun selvityksen mukaan Inarin kunnan päiväkotien varhaiskasvatuksen henkilöstöstä ainoastaan vajaa 3/4 sekä Saariselän päiväkodin varhaiskasvatuksen lastenhoitajista vajaa puolet ja koko henkilöstöstäkin vain reilu puolet täyttää varhaiskasvatuslaissa säädettyt kelpoisuusvaatimukset, aluehallintovirasto katsoo aiheelliseksi kiinnittää Inarin kunnan huomiota varhaiskasvatuslain 25 §:ssä kunnalle asetettuun velvollisuuteen huolehtia siitä, että päiväkodissa on riittävä määrä varhaiskasvatuslain 6 luvussa säädettyä eri kelpoisuusvaatimukset täyttävää henkilöstöä, jotta varhaiskasvatukselle säädettyt tavoitteet voidaan saavuttaa ja jotta myös vammaisten ja muiden lasten tuen tarpeisiin vastataan.

Aluehallintovirasto toteaa vielä selvyiden vuoksi, että jos rekrytoinnista huolimatta haettavaan tehtävään ei saada henkilöä, jolla on säädetty kelpoisuus, kelpoisuusvaatimuksista on mahdollisuus poiketa tilapäisesti siten kuin varhaiskasvatuslain 33 §:ssä säädetään. Henkilö, joka ei täytä kelpoisuusvaatimuksia, voi hoitaa tehtävää enintään vuoden, minkä jälkeen tehtävä tulee laittaa

uudelleen haettavaksi. Tehtävää aiemmin hoitanut ei-kelpoinen henkilö voidaan valita uudelleen enintään vuoden määräajaksi vain, jos tehtävään ei hakijoiden joukosta löydy kelpoisuusvaatimukset täyttävää henkilöä.

Aluehallintovirasto muistuttaa kuitenkin, että vaikka varhaiskasvatustilain mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kelpoisuusvaatimuksista, varhaiskasvatuksen järjestäjän tulee edellä varhaiskasvatuksen tarkoituksesta, tavoitteista ja laadusta todettu huomioon ottaen pyrkiä rekrytoimaan ensisijaisesti kelpoisuusvaatimukset täyttävää henkilöstöä. Lisäksi aluehallintovirasto korostaa, että jos kelpoisuusvaatimuksista joudutaan kuitenkin poikkeamaan, myös määräajaksi tehtävään otettujen henkilöiden osalta tulee varmistua siitä, että heillä on riittävät edellytykset ja tehtävän edellyttämä taito tehtävän hoitamiseen.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei saa varhaiskasvatustilain 63 §:n 2 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla.

Lisätiedot

Lisätietoja antaa varhaiskasvatuksen ylitarkastaja Netta Halme
puh. 0295 017 387, netta.halme@avi.fi

Johtaja

Kaisa Post

Varhaiskasvatuksen ylitarkastaja

Netta Halme

Jakelu

Inarin kunnan sivistyslautakunta, inari@inari.fi

Varhaiskasvatusjohtaja Pirkko Saarela, pirkko.saarela@inari.fi

Tämä asiakirja LAAVI/1513/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAAVI/1513/2024 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Post Kaisa 02.12.2024 14:12

Esittelijä Halme Netta 02.12.2024 14:12